Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СССР-ГIАЛГIАЙ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА,
НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ★ ШИНАРА, 2 ДЕКАБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 144 (7335). ★ Мах 3 кеп.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома пленум

Уьк шера 29 ноябре, КПСС Нохч - ГIалгIай областной комитета аргIанера IV пленум хилар. Цига дийцар деанан:

1. Парте областной комитета членийн декхарашт ихоачашдарах, йолу «Красный молот» яхача гроэнскин машиностроительни завода директора В. П. Бервянован Ахъой-Мартановскин районе «Урожайный» совхоза директора С. А. Гиреева, КПСС Ахъой - Мартановскин район хьалхарча секретара **Р. А. Базгиева**, КПСС Шалинскин районе хьалхарча секретара **Н. И. Айдиновн**, Гудермесскин районе Гудермесскин мехкадьятта института доцента, партеи кхъыссаренаш республикански советa председателя **В. И. Филькина**.

Пренеш чанхйолашш къамаьл дир КПСС Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретар **В. К. Фотеева**.

Дийцача деша хьакъехьа соцам «Ланнцаь, Пленумо ин. В. П. Бервянован С. Н. Хурк»еван декхарийла бир шер отчеташ ювцан белгалдаьха ихоачашдоаханаш Дадаха, КПСС обкома членийн декхарашш хьакъехьара шоай бобу эргабакхиа, наха хьюье организаторскин политически болх чIоагIагIга бобу, къхъсгаеман общественни бобу бечи шоашкара ихоачашкхам тела. Парте обкома членашш членалла кандидатийн, ревизионни комиссе членаш денхарийла ба КПСС XXVII съезда, ЦК июньски (1966 ш.) Пленума решенеи ихоачашъяра хьакъехьа бизнаса бехитохкам болашш тIаIертташ болу бе, республика партийни, советски, боаханка органий, юхьханцарча партorганизацейн къхъсгама колективаш боах лерграгIа эрабоаханзилга ихоачашдие.

КПСС горкомаши райкомаши денхарийла я парте горкомий, райкомий членийн членалла кандидатийн балченалла кандидатийн бахъях болча отчеташнен хозмошнен партийни комитетай пленумашка хан-хаиначъа ладувIаца практикана юкъехьалаьа.

«XIX Нохч - ГIалгIай областной партийни конференце йийца критически замечанеши предложенеши хозмошнен партийни комитетай пленумашка хан-хаиначъа ладувIаца, беча балхах дар партorганизацейн къхъсгама колдентехашт пенрра дIадовзийта.

ЯХЬА ДНЕВНИК

Лаьрхlар кхоачашду

Къасстта дика къа а хьегаш, шоай тарехи кхоачамехи бизза пайда-йибу уьк шера «Сунжанефть» НГДУ мехдадьтхоша: болхлюй къхъсгама царна юкъера социалистически яхьи кхетама вIашIехIьалькхай, къалыча фонда скважинашкара ма могта дужкагIа мехкалъта дахкаха чанхйоах дужка организационно-технически мероприятеш, чIоагIъяьй къхъсгамеи производственни дисциплина. Цхьаккха бутт дIабаохийтабац тIаийца декхарашш тIехкхоачаш па деш. ДIабахача цхьайтта бетта планагIа лаьрхlалуча совгIа мехкадьтхоша дальхкад 1110 тонн совгIа «Iаьрка дошш», денхарех донка дезаш хиннар 1070 тонн мара доаIува. Хlаьта цу юкъа пачхьалкхен планал совгIа яьккхай цхьа миллионан сомий маьха мехкадьтта продукци. Дог доахлитга дац цуи шера план хкоачашъяра а. Ишта предприяте технологаш лоарIхlабаш къхъсгама оьсарде лакхъяра ладанех, лакхочка категорех продукции арахецара йолча планах. Лоацца аьлча, тIаийца декхарашш цхьаккха пункт яц цар хIанз уьк сахьате ихоачашъеш.

Предприятера кертера а лоарIхlача цехий коллективаш а- лоар хIанц пачхьалкхен планах. Царех я Зимин Владимир, Резников Анатолий, Ковиячук Александр, Артюшов Генадий, Волкатон Иван керте латтараш.

Деша дай бац

Шийтталагlча пятилетка хьалхарча шера план ханал хьалха ихоачашъяра дожкий лехараш тIаийнадар Н. Анисимова ЦПКиО ч- ча Новогрозненски мехкдьятта чаххлоахача завода коллективо . Цо дош деннадар цера 29 декабре ер ихоачаш а ец, задачел совгIа 75 эзар сома маьхи пачхьалкхен планах дIахIоттаделла продукци хьае, къхъсгама овсарле лакхъяра задани 1,1 процент тIехIхоачашъе.

Чакхбаьнна цхьаьтта бутт. Долче, мишта ихоачашду цар шоаш тIаийца декхараш? Уж шоай деша дай хинна-бац. Товарни продукци арахецара цхьаьтта бетта план 71 процент мара ихоачашъяьш заводе коллективо. Мехарча халкъа боахамга да ца ихоачаш йисаь миллионаш сомий маьха мехнадьтта продукци. Дог доахлитга дац цуи шера план ихоачашъяра а. Ишта предприяте технологаш лоарIхlабаш къхъсгама овсарле лакхъяра ладанех, лакхочка категорех продукции арахецара йолча планах. Лоацца аьлча, тIаийнадар деккарий цхьаккха пункт яц цар хIанз уьк сахьате ихоачашъеш.

Предприятера кертера а лоарIхlача цехий коллективаш а- лоар хIанц паччахьалкхен планах. Царех я Зимин Владимир, Резников Анатолий, Ковиячук Александр, Артюшов Генадий, Волкатон Иван керте латтараш.

Наврановски района «40 лет Октября» ячача совхоза механизатор волаш Бенов Iаьлий Iусманан хьанара керт хьегача дукка ха я. Иокхха белгалдаьхьа опыт карарзаль ахархо ше хIоттаре хьенжа дIа ца хьувIъаш болаш хьал-хьеьр но лаьттан культураш.

Иштта, уйж шера Iусманна нугладдена звенос 50 гектара тIа хьалхенаш кооруш-лаш. Уж чуийдай планагIа яха йоагIараш 125 центнер йолаш хIара гектара тIара 150 центнер а доаккхаш. ЧIоагIа йокъал лаьттэлле а из-толам бакнха ъьттув бахнаб агротехнически бокъонаша дIа ма дехкарех шоай хьанадьеи дерриге балхаш чакхдахарах.

Бенов Iусмана хьалнала къхъсгаеш Дахъено белгалбаьнсех Къхъсгама Цечи-Байрахха орден а еина. Цу дохкхача совгIато дог гIоздаьккхача овсарле лакха йолаш къхъсгаш а ца из 1987 шера бIаьсти кхапка болхаш дара совхоза юрта боазама техника тоовеча.

СУРТА ТIА: «40 лет Октября» ячача совхоза хьалхалатта механизатор Бенов Iаьлий Iусман.

М. КАРАЕВА сурт.

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ТОЛАМ

Мехка Кхачан программа ихоачашъеча ма могта дужкагIа шуреи духси данкха гIерриге къхъсгаеш ба «Гикановское» яхача производственни объединене хьайбай комплекса колдентехаш. Цо доаккхаш ца ишта предприятеш керттера а. Ишта предприяте технологаш лоарIхlабаш къхъсгама овсарле лакхъяра ладанех, лакхочка категорех продукции арахецара йолча планах. Лоацца аьлча, тIаийнадар декхарий цхьаккха пункт яц цар хIанз уьк сахьате ихоачашъеш.

Предприятера кертера а лоарIхlача цехий коллективаш а- лоар хIанц паччахьалкхен планах. Царех я Зимин Владимир, Резников Анатолий, Ковиячук Александр, Артюшов Генадий, Волкатон Иван керте латтараш.

Массаса санна социалистически яхье хьалха а латташ, башкадика производственни хьокхамаш доах Летников Николайн Гагиев Бек-Хени керте латтаха мехкадьятта газн йоахача предприятеи коллективаша.

дуардолча тайпара дIадехьарах, чIоагIъяьча распорядках дерриге гIуланхаш чакхдахарах.

Доярккаша юкъе яьрначча социалистически яхье хьалха я комсомолна, юрта Совета депутат йола Хакимова Лучза. Дунда ха йоацаш «За трудовое отличие» яха медаль а еина белгалбаьккхаз хьалхалаттача боялхоучун къьхгам. Итт бетта хIара ше хьожача Iаттагара 3586 килограмм шура яьккхай по, пера планагIа яккха йоагIар 2700 килограмм йолаш. Соахха цу юкъа яьккхачунца пийсйина из 630 килограмм дукхагIа я. Ший хьохам 4 эзар килограммага IаккхочIаьде уйла йолаш и Хакимова. Из да хуръйочка БЛКСМ 20-ча съезда цо кийчду совгIат.

Цул дукха тIехIайсаиш Къхъсгама Сийлен III степена орден лелаеш йолаш Сингиниова Байсари, Магомадова Зарбат. 3,3 эзар килограмм совгIа шура яьккхай хIара Iаттагара цар а.

Къона хьайбаш кхобаш я Аладинова Дашу. Юкъера лаьрхlача дийнахь хIара бежана 700 грамм гарга дозал Iотlадеттаделлийт по, планагIа кхета доагIар 600 грамм долаш. По санна толамаш лоах Iаьсий леладеча Дадашеев Тlаусае а.

Хьалхалатта хьайбаш леладеларий сийна комплекс байраех уранIа ихийтай.

С.-М. ЯСУЕВ.

• ТIЕХЬАБУСАРАШ БОАЦАШ ЧАКХДАККХА ШУ

ХУВЦАДЕННА ХIАМА ДАЦ

Уьк тIехIьарча хана масселлаша хьадьяд «Сердало» Малгобеский кирпишкани завода балха тIа лийлуча дужккача ихоачамбоаначарех: наьха къьхгаеман бытет хьалаш во хиларг. оборудовани тишьенна кастката йохаш хиларех, продукци арахецарех из маьхьа хьалха ихоачашдара дIа ца дахарал совгIа, кердадараш хьа па хилийтара ухъаза дьхIама доаилитра. Нагахьа санна массеех бутт хьалха шу чанхдоалаш муькъагIа заводa гIуланхаш тоадалара кIезиг-дукха догдохаларга хинна яле, тахан тешшаме ала йиш йолаш да шера планах завода коллектив гаьнна лоарIхlаьгIьгIьш, аьлна. Цунна

Советаш вахари

КЕРТТЕРА ЛОСТАМ

Партя XXVII съязда решенеш вахарге кхочачъяра тIехьара болх хьинарге дIабола-баьб Веденски юртан Советан кхъхьегамхошца. Ше беча балха тIа ергаланаш е вгIара хьалха шийтара, шиг полиномагара, шиг депутатски формированешкара дIаяйолаелар Совет. Хьалха чулоацамн операативности ергата тIа-тIа дукхагIа юкъедолаш латт IаьдалаIа органий кулгалхой балха стила тIа. Беломествении йолча предприятей. организацийн учреждененйн кулгалхошкара доагIар хьадехкира чIоагIдуш латт, тIагIертагIа хьокхам лоаттабу кердача тайпара болх бе да ловш а е па ховш а хиларца. Халхъа депутатий юрта Совета сессешка, къаьхьегама коллективай собранешка, гражданий сходашка лаам дувш Совета, цун исполкома, цун территоре тIарча боахама органашта хьалхашка латта дехкарехь.

Белгталара болх бабI Советс «КПСС XXVII съязда решенешца хьежжа социально-экономически дегIаьхар сихдара тIехьара халхъа депутатий Советий доаркIам дIахо айбаран бехкоркам тIоагIбаран де дезарах» болча КПСС ЦК, СССР Лаьхьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета соцама хьежжа шиг болх эргабакхара. ГIишлоп елга, промышленин предприятешта а производственни кулгIотуркни даьхьара кхиъа обIекташта а реконструкци яра, уж шеръара тIалеста йола целевой программаш уттаяьй.

Исполкома а массазарча комиссей а заседанешка, Советан сессешка дукхагIа дувш тIаьяь даьд. Госнапаложений чотагIа 1200 квадратни метри шоай доалахьара 700 квадратни метри майда дIалоацца цIенош хьалдаьд нах.

Юртбоахама продукце ресурсех холуш дола дакъа тIадеттаьлу хIанз колхозхой, совхозхойн кулгахерча наьлеш доалахьара гIонна долча боахамий чотагIа. Пачча-хьалхенгга хьайбай продукци ши юкъара йола тIапаша-ладареш кадлаьзза тIехьхоа-чашъеш латт ух тIехьхарча пхе шера. Ишта, масала, ух шера хьалхара ийс бетта дух дохкара план 170 процент, тха — 128 процент кхоачашъяьй, паччахьалхенга дIаяйолаш планаш сов-гIа 24 центнер шура. 18 заар фуаш.

Йохкча терко ю юрта Совета исполкомо нхъхьегара боа сходдаш ярца советазта къовсам ирбара. Нахагара хьадьхьад бокъо а йоацаш цар дIалийца хинна лаьтташ, нхъхьегара кулгалхой доалахьара доахан, жа, при-сздебни участнаш нормашца хьежжа кургIолаш мероприятеш чакхъяьхай, боагIа-ча боарзаш тIехдоа доакхий цIенош, хIьхта ишта IаьдалаIа бокъо а йоацаш гIишлоп хьалъеш, шоай доалахьара фусамеи транспортехи нхъхьеганга йолча доходаш шоашта е тIерташ, социалистически доалахьена IаьнгIишлоп хьалъяран хьанъхьа долча законий чулоацам, нохайохкара хIамаш ийерий, спекулянтий, тайп-тайпарча законодательствашца дIадеха-раш техьадерий цIераш дIайоьзийтай цига бахача нахаш.

Чакхъяьхача ю сергIача мероприятеш карагIдалийтад нравственни хьалш холлуш унаяьлиенгIа хилийта, советски законодательство телхаду мотти-гаш нIеанIге, Совета территоре тIара прапорщикни дисциплинен тIоагIбе.

Социалистически демократи йлаю нIоарпараяра, массазарча комиссей, депутатски групнай хьинар айдара, сессешка депутатша енна предложенеши замечанеши нохачашъера тIалеста дукха мероприятеш чакхйоах юрта Совето.

Ишта дукха ха йоаницаш хинна аргIанарча сесте йола исполкомо нхъхьегара боа председателла М. У. Вашаева а исполкома членаша а, депутаташа а кхъсста терко тIаздар юрт экономически дегIайоалаяра, соц. культбыта объекташ хьалъяра дешашта, белгалдакхар цоай болхлошта лаьрхIа фусамаш. унахIенсн, торговли, берий учреждений, культуран бытовой гIуларкхаш дараш обIеташ доалахьара нхъхьегара кулгалхоша геттара нIеанIге йоахко елга. Хьалта цнхъзза цу кхоачамбошарашца тарлу юрта Совет.

Кlезнга Iайнаяр администратше пурамагIа нах балха хьа ца ухаш, прогулаш еш ха йоаца, нхъхьа хана тайп-тайпарча спортивни яхьашка, кружокашка, кхыча мероприятешца дакъа лацара нах дIаухIйе мотти-гаш цулоацам хуьгелгалдоахаш йола ирра проблемаш. Хlаьта исполкома балха тIа ягара лоарIамечIа йола проблема я бIаьстан-кхашкара балхаш кхоканаденача хана района а республика а доаздот ярахь тIа-ньаьхьетама предсеаца Iайна ухаш хилар. ГIулаяхаш тоаар, нах моттигашна дIачоагIбар духьа цу хьакъе-ча перхIаш па тух гаттатаче-ча хана Грозненски швейни производственни объединене-на чубоагIача № 4 йола Дьяне-Ведаларча ягIена шерье. Цо аьттув боалигIтарбга къаьхьега йиш йола 350 соагIа сар балха дIатар-ладаре. Хьалха-хьалха ю 100 гаргIача сага балха моттигаш хургIолда авторемонтни мастерской, 100—150 саго къаьхьегарг-дешаш шерье лерхI В. И. Ленина цIерагIа колхозера тхьамма яхеду плантацеш.

Хала хете а. Юртбоахама дан Совета балха тIа ишколу хкоачамбоапараш, педарлонаш. Цун территоре тIа хулача негативни яьлений, юрта бохабу малараш мелараш хулиганташ боарам хIанз а ланха ба. Уж дешаш ккоастадеча шиг полномочеех бизза а тIагIертта а пайда оаш вашIехьхьалаш ера 100 гаргIача сага балха моттигаш хургIолда авторемонтни мастерской, 100—150 саго къаьхьегарг-дешаш шерье лерхI В. И. Ленина цIерагIа колхозера тхьамма яхеду плантацеш.

Социалистически демократи йлаю нIоарпараяра, массазарча комиссей, депутатски групнай хьинар айдара, сессешка депутатша енна предложенеши замечанеши нохачашъера тIалеста дукха мероприятеш чакхйоах юрта Совето.

Ишта дукха ха йоаницаш хинна аргIанарча сесте йола исполкомо председателла М. У. Вашаева а исполкома членаша а, депутаташа а кхъсста терко тIаздар юрт экономически дегIайоалаяра, соц. культбыта объекташ хьалъяра дешашта, белгалдакхар цоай болхлошта лаьрхIа фусамаш. унахIенсн, торговли, берий учреждений, культуран бытовой гIуларкхаш дараш обIеташ доалахьара кулгалхоша геттара нIеанIге йоахко елга. Хьалта цнхъзза цу кхоачамбоапараш тарлу юрта Совет.

Кlезнга Iайнаяр администратше пурамагIа нах балха хьа ца ухаш, прогулаш еш ха йоаца, нхъхьа хана тайп-тайпарча спортивни яхьашка, кружокашка, кхыча мероприятешца дакъа лацара нах дIаухIйе мотти-гаш цулоацам хуьгелгалдоахаш йола ирра проблемаш. Хlаьта исполкома балха тIа ягара лоарIамечIа йола проблема я бIаьстан-кхашкара балхаш кхоканаденача хана района а республика а доаздот ярахь тIа-ньаьхьетама предсеаца Iайна ухаш хилар. ГIулаяхаш тоаар, нах моттигаш хургIолда авторемонтни мастерской, 100—150 саго къаьхьегарг-дешаш шерье лерхI В. И. Ленина цIерагIа колхозера тхьамма яхеду плантацеш.

Хала хете а. Юртбоахама дан Совета балха тIа ишколу хкоачамбоапараш, педарлонаш. Цун территоре тIа хулача негативни яьлений, юрта бохабу малараш мелараш хулиганташ боарам хIанз а ланха ба. Уж дешаш ккоастадеча шиг полномочеех бизза а тIагIертта а пайда оаш вашIехьхьалаш ера 100 гаргIача сага балха моттигаш хургIолда авторемонтни мастерской, 100—150 саго къаьхьегарг-дешаш шерье лерхI В. И. Ленина цIерагIа колхозера тхьамма яхеду плантацеш.

Социалистически демократи йлаю нIоарпараяра, массазарча комиссей, депутатски групнай хьинар айдара, сессешка депутатша енна предложенеши замечанеши нохачашъера тIалеста дукха мероприятеш чакхйоах юрта Совето.

Ишта дукха ха йоаницаш хинна аргIанарча сесте йола исполкомо председателла М. У. Вашаева а исполкома членаша а, депутаташа а кхъсста терко тIаздар юрт экономически дегIайоалаяра, соц. культбыта объекташ хьалъяра дешашта, белгалдакхар цоай болхлошта лаьрхIа фусамаш. унахIенсн, торговли, берий учреждений, культуран бытовой гIуларкхаш дараш обIеташ доалахьара кулгалхоша геттара нIеанIге йоахко елга. Хьалта цнхъзза цу кхоачамбоапараш тарлу юрта Совет.

Кlезнга Iайнаяр администратше пурамагIа нах балха хьа ца ухаш, прогулаш еш ха йоаца, нхъхьа хана тайп-тайпарча спортивни яхьашка, кружокашка, кхыча мероприятешца дакъа лацара нах дIаухIйе мотти-гаш цулоацам хуьгелгалдоахаш йола ирра проблемаш. Хlаьта исполкома балха тIа ягара лоарIамечIа йола проблема я бIаьстан-кхашкара балхаш кхоканаденача хана района а республика а доаздот ярахь тIа-ньаьхьетама предсеаца Iайна ухаш хилар. ГIулаяхаш тоаар, нах

Литературни оагIув

ГIОЗА IУЙРЕ

ХАМХОЕВ Ахьмад

Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Сецце гIетта аравальча,
Гонехьа маьрша яде юрташ
Гера хъамсара, гарга я.
Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Хьа дошо мара гучбалина,
Фьалгаш сенна яде ареш,
БIарга тоам беш куьг я.

Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Маьлта лиро сийрдейоагIу,
Хьара денах соагIет кулаш
Ираз, берзат хьоце дIа.
Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Хьара цIенах, кориш деллаш,
Дошо уйлаш сомайохаш
Бахаре ниКъ хьоца ба.

Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Набарахь сомаьлина,
Екаенна, аленна,
Сигалелла цIена я.
Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!

Хьоца боахам, вахар тайна,
Массенахь ираз хинна,
Вай фусламаш маьрша я.

Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Массаза хьо дакъаза
ювцIаш,
ЦIенна фера аравеннна,
Адам бахка отташ дI.
Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Цу вай кхашка, мичо терхош,
Донкхий, донкхий кIанаш
хинна,
ХьайIка златаш оттаргда.
Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Хьара денна хозлуш, тоалуш,
Нахьа безаш, вошап хотташ
ГIоза мьерше ахалахь!
Маьрша я хьо, гIоза Iуйре!
Рузька дебаш, беркат кулаш,
Дегаш хьасташ, уйлаш
цIенъеш
Юкъе тешам боллалахь!

ДIАБАЬННА БЕЗАМ

АУШЕВ Суламбик

Дукха ха яц,
Вай вешаегIкъеста.
Войла дешш,
Вай шиъ хьIйрча.

Цу хьо бордеша,
Са дог хьийста,
Сийрда дьа?
Дукха ха яц,
Вай безама седкъа
Сийрда лепаш,
Кьейлабеша.
Дукха ха яц.
Хьа хоза бIарраш,
Сога лекхаш,
Делакхийка.

Дагара дувцаш,
Беттала бийсаш
Вай дIакхехьа,
Дукха ха яц.

Бетта чархо сердал телаш,
Хьо гIадьяха, соге елаш,
Вай цхьан деIгIа,
Дукха ха яц!..

Дамм хъьстад,
Вай шиъ вIвшIий —
ВIашагIкхетергдовца
Шн хийI...

* * *

Хьо гушшехь, кхийтар-их
Малейка тера.
Со яккха вальар.
Хьа когIий лар.

Са курача дего,
Хьо кьоебайийр.
Сон сийрда хийтар-их,
Хьа бIаргий лар.

Хьо йига аьнна,
Аз ингат дир.
Дог ловзадьалар-кх,
Цу чу кхьыьар лир.

Iа бенне гIоз,
Са пIелхаз боалл.
Цох бIарг кхийтача,
Са дог гIоздоал.

МЕРЕШКОВ Султан

* * *

Со вах, вахача сона гу,
Хала-атта лайна кьоьнош.
Сона хIара денна гу,
Хало цергд биийкъа новнош.
Сий деллаш цу вай кьоьнош,
Цергм-м дукха дайнад.
Таханара вай ираз бехьан
Цар новкъостий байнаб.
Байнаб царна Iаьржа бале
Хайнад мишташ тIома ала
Сий дола шо, са кьоьнош.
Гоза дахарца шо, новнош!

УГУРЧИЕВ Азмат-Гири

КIАЖАРГ ЙОЛА КХАЛСАГ

ЙIаьхьа кIамаргг йоле кхалсаг
Дага боча я.
ЙIаьхьа кIамаргг,
кока шн бIарг —
Из са езар я.
ЙIаьхьа кIамаргг йоле кхалсаг
Сона юкъе латт.
Хозаш ва со сай дер санна,
Цун из дега гIерг.
Сигларз йоагIа лай
чоалгинташ
Тхона IотIалег,
Царех дьхьна хи тIадмилгаш
Цун кIамар тIа къег.

Уж шелденна боча кулгаш
Тхьоьре са бе доахк.
Эго мнхо, ший йиш лекхаш,
Тхо нIал латта кьокх.
ЦIаьхьа морзаш тIерзьIле,
Бутт хьагучабоал.
Доккха са доахкаш шIле,
ДухьалхургIаш со. —
— Зоахалоле нах бахьийте,
Духьал хургIаш со.
ТIаккха тIетох це, эккхийте.

— Даго хержеп хьо,

ХIаьта хIинз со накъвакхха,
Шелбинеб шн ког..
Сов гIадьяха, арахкха
Кийче да се дог,
Тховсар со мо кхез долеш
Лаьтта сар берггаш.

Дерзнг деший со де волаш,
Кьалдезаер фуд хац.

Кхеана зоахалоле, аьнна,
Нах аз бохтарга.

Кастта хоьжа нуьскал хинна,
Са ноь из йоссарга.

ЙIаьхьа кIамарг йола кхалсаг,
Хьо са ираз де.
ЙIаьхьа кIамарг,
кока шн бIарг
Хьо са безам бе.

Керда книжка
«ХЬАСТАШ»

Барханоева Мовлатхан йоахь Цо хьийхача
Вай хIинз кхьаччад —
ГIоза вахар
Вай хьанкелпад.
Ираз долаш
Гиплош хьалъеш,
Лаьттан сахаш,
Воаш дIадийнар
Воаш чуэцаш.

Кьонча поэтесас дог хьестар, цо донккал дер да,
Ленина шоашта аина пархIата йоьзаш, цунах баланш,
Цунна хIиназ из хувцаргйоьцаш советски халкъаш дахаш а хьакъеташ а хилар.
Массанена нана хьахьбе-гаш, парте хьалхашка оттадеш я советски халклас. Из йола цIий йиша хьа а еза поэтесаца, Цунна дина хов таханара советски кхалнах шоай Дахье тоаеш, хозъеш, хьинаре хьакъеташ боахкилта. Цо донккал ду космосе баха цIабийрзача цIий йижарех Терешкова Валентинах, Славицкая Светлах, Хiана аьчча, уж да Мовлатхана заманхой, цун мехнахой.

Мовлатхана Iалъамате бе-за са ваьна мотт. Из ховш, бешаш из ешаре, цун вIашIеIкъ а дарддацар стихаш язъе, шиъ дагардар нахага хIама а дIадовийта з. Поэтессана нана мотт Iалам саина хоза хет, из бувцаш хезача — нана йистхьа-чьа саина дог хьоасташ безам айлу. Цудухьа йоаш цо:

Нахьа мотт ховр
вай,
Нахьа мотт хар ираз да...
Нахьа мотт ховр
вонхий ва,
Нахьа мотт хар парад да.

Моллагiйола тема йсаьхье а, атарда веза ва Дахье тоаеш, хозъеш къахьегаш вола саг. Из хестану цо цIий «Са Назрань», «АргIера сурташ», «Са ялле декхар», «Геолог» яхача стихотворенаш тIа. Сай долаш ва из тайна саг.

Моьлатхан нана я. Из хьагойт цун «Ага тIара илли», «Ираз» яхача шин стихотворене. Цар тIа цо дувцаш ЙиIига тахаларча вахарах, ихоане цун ихы а дина-ла хургхиларах...

МАССАНЕ САТУВС

Къулбаседа-Хiирий а Нохч-ГIалгIай а республикаша шоайла социалистически яхь лелаю. Каст-каста шоайла хьоашалгIа бахе хул партийни, советски органий а къахьегама коллективаш а вакалаш, культура а искусства а болхлой. Цу тайпарча вIашагIкхетаршка дакъа лоашаш хул вай республикашка дина вовзаш вола город Орджоникидзе вахь ягадхо Базорхин Идрис— «ВIашIерений боадонгара» яхача массане Iалъамате чIоагIа дезаденна тIайIаца романа автор. Читателаш чIоагIа хьежаш ба романа шоллагIча дакъъара. Цар безам бе. шоашта безабенача романа турпалхошца цIьаьха а вIашагIкхета. дIахора цар вахар мишта нийсденад хьа.

Уж хаттараш дар дукха ха йоашаш хиннача цхьан вIашагIкхетаре Базоркин Идрисага гор. Грознерча КПСС Ленински райкома секретара З. С. Омарояски ГРОЗНИЙ директора С. Н. Хаджиевси гIийнна-рашш.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

НАЬНА ДОГ

(Журналиста блокнота тIаара)

Бохкна боаша гIадамий морхI на-ги а белла, беша ягIача чIеIех лорыйн сих па цын пIенгаехь Йода кхаенна Совйи. Тахан чIоагIа кIалъгIенний на. ТIайIаца гIадамаша фоарт Iувжаю, букъа тIаара коч а йошалыь. ЦIаьхха юхасош из, лозабар кхепаш сацна лорбеш шоргта ювца Iобуил цин ги бальда цунах мухь. ТIакхха- хьалмийс а еле, цIа-хьа хьож.

ГIайгIане делалу бIарраш — ма хоза а я гуйре! Чубоаш. — Ехь ма дий Iа леладер...

Цхьаьхха тебба тIехьадоагIа аьнха бIарглайча санна тохалу Совре дог, кер кIалгIабоал. Менна а волаш, ах сесаьт хьалха тувена цIий вог Алсбик дагавох цунна.

— Фу дир хьона, хьалхагIа ишшта мича вар хьо, йоах йоккхача сага цIе-шийца. — Ехь ма дий Iа леладер...

Цхьаьхха- итт шерага дIагIертар Алсбик. Цхьабанъца, дIатIахьежача, дагIа Iамийа волаш, кхы а воккхагIа хет. Саг а та-Йоалаеш кхалуш воагIа из. Дог во долаш ешш оаз оах пох гIар, цхьабанъца, шийна дакъа боргз хинна. Дукхха а шераш да из маларах хьа ца кхета, массанена совнаьнав, Йогадаеш. Малинаш ва-ча хана а кьехк пох нах.

— Фу дир хьона, са кIайнк? — йоах йоккхача саго. — МалагIа лазар кхийтар, хьан бабкхнар бахар. Хоза ма доахкарий вай, ергина саготонаш йиIцьенна.

Гьинера хьагу шьарача яра дагI ча ча ярIа санна лулъхъух Соврена тIема шоллагIа шу. Хьана-хьана моастагIчо юрт йIалаца мег яхаш цIанъгIаш. МалагIуъзаьхьа хьастгача йоккхача топаша дукха нах бовборе. ЦагIа Iе унзара дар, хIена аьлча, тхов тIаьхаргар ихгерам бар. Цудухьа дийнахь а бус а ара хIара дIагIертар дукхагIа ара хиле тIертар нах, де хIана деш а чубоаш хаца. Цхьаьнахьа, цоаш кхечар кIеIагIа ауврбIолачу Iо а хайше, гIайIа еш барlар.

Гуйран тIехьара денош дар. Дийнахь а малх хьена а, сайреташ Iуйренаш шийла ухе- Сахилладина наб на ош. кора арахьежаш ца Соври. Наг-нагалла ма-самаралена- яIамигача Алсбика бакъ-ларга яр санна йитъкъе, безаме оаз хьахьезача Гладйоар из.

Кастта тъьоесар кIайнк. ТIекхка дагавоза- масеех буттт хьалха тIем тIа вахамар. Юртара лаьаваха хабоаш чуйра Дийн. Де дагахьа нарашпар, шIарашна лаьцача мо мара дIахеанаца, дынаш, дас дагIалпа.

Уьхаза, юрташка, гIишлонхой бригадаш вIашIеIкъ а ехкаш, дукъкхача хьа на дена гьахна дIа а ухаш хьабоагIараша юха а шоай дан леладелгах саихийна Дибаг, Саламханаца Мурад воа на яхар.

— Массехк бригада вIашагIа а теха, баха кийчбенна6. Трактор йита гIерташ ва Мурад а. Нахна къьаьхьа дена, соврани а яь, — аьлар цо.

Бiаьстан белгалонаш хоалуш яр совхоза конторе нах гулдуча хана. Из тIа кхаьа бIаьстан балхашта тIехьхара кIийчо яра.

Собрани хьа а йийлла шийна дош делча, Мурада аьлар:

Уж зале ба совхоза болх беш боаша дукхха а нах. Болх беш барам-м шоана массанена а бовваш ба. Оаха уж хьабехийтаб бакъдар дарца дIахайIа. ДIахо... Во вай дахь баьха, тахане бахьен долаш цар шоай иIдара дегIамаш Iоийхна нанъ мел хала хургбале я, парте хьалхенца, из майрра каралъабоб вай халъхо. Боай синошкара, уйлашкара, оамалашкара дIадолалала дела вай ду кердана новнаш. Во-вой балха моттигашкара, деазлера, юрташкара, районера дIадолалада декхарийла да вай, новнаш-ерзий. Уха-на вайна карагIдаьна дика гIулдаьх, хьалъьхь бацха-дика школа, цIенош, хьайбашца ла дьархIа керда комплекс Балда дика ниКъ, ихебаь хьувьжам, гайта хьахьегама турдалал вай тIехьанашца яхархьа. Верригача мехкана а этагIаьл. Уьхаза хьал а Сийнйа, дийна а дийна. бокхача, сийрдача новкъа баьнанарашца дика дош аргIа царех. Баьхьа, баьхьа, шаргIи хкайне, вай хьантдолча дуненн мийнге гIоргда, вежарий Аушенгlар санна, юха из хьожаш! Гоордендий? — гIоргда! — аьлар массехк саго.

— Хьаьта, хьаьта аз дош дIалу Дибайга. Вай сфвхоза йоккхагIа йолча отделение управляющете. Хьана из ва дош Дибайга? Лу ужк шера цу отделене хьалхзара дIадоладеш дужкка нердадараш долеийла.

— Гаьна балха дIабаха бригадаш вIашагIгIехкай цхьабараша. Iобохрахана болх берга сабелгало яьлча деиз боад къовлабаллаца е шоаттта е е кIкранги а доцаш. Оаха шуга ях: ма гIо ма-ра дIахеанаца, дынаш, дас дагIалпа. Уьхаза, юрташка, гIишлонхой бригадаш вIашIеIкъ а ехкаш, дукъкхача хьа на дена гьахна дIа а ухаш хьабоагIараша юха а шоай дан леладелгах саихийна Дибаг, Саламханаца Мурад воа на яхар.

— Массехк бригада вIашагIа а теха, баха кийчбенна6. Трактор йита гIерташ ва Мурад а. Нахна къьаьхьа дена, соврани а яь, — аьлар цо.

— Бакъдий из? — хьаттар цхьаьнне.

— Бакъда, — аьлар Дибас. — ДIахо... Шоанна массанена хоша да хьайбаш шийна дагIаьнашта дика хIаррашта деккхарех. Сона а дов цаьрех лаьца ала. Халъжа, мехкана, замана хьалхашара вайг хIарана, хIара советски саца дехкгонххамал, вайна хьалхашка латта денхараш сона тара хет, новнъеташ, — революцин цIеранна — вай дашта хьалхашка лаьттарашта. Нхоахашшинга дарддоацаш да парте ХIИЙ нехьа вайна хьалхашка оттадь денхараш. Уж оттадьл вай дIаьхьеIа хилийта, хозагIа-дикагIа дахийца, синошца

СПОРТИВНИ НОХЧ-ГІАЛГІАЙЧЕ

Чаххьлийнай яхьаш... Духха иэз, денал, хьинар дІаденнад спортсменаша котало яхнхара. Цудухьа тахан яраЬе ба уж. Хіанз иІезанга ге-лалІа а дегІ мелдалийта а мегарга. Тіакхха дІаХо? — дІаХо — хала, бехктохкаме яхьаш. Иштта да спортсмена дсо вахар.

СУРТА ТІА: Нохч-ГІалгІай АССР IX спартакниада

самбох бола чемпионаш — СССР спорта мастер Болтиев Умар (авдрехь). «Уроки» дсо вахар. Бисултанов Іузмар.

Р. ЭМЗИЕВА сурт.

СПОРТА ХОАМАШ

ШОЛЛАГІА МОТТИГ

Запорожье яхача городе хиннача Украинаьчи ССР спорткомитета приз яннхара классически ахлаттохара йолча дунен халкъашта юкъера турнире дакъа лоацаш Финляндера, Болгарера, Румыньера, Швецера, ГДР-ра, Советски Союзера кхо бІаь гаврга спортсмен вар. ССР вашагІкхийтахь спортсменаша бар. Грозиера дикамовщаш дунен халкъашта юкъерча класса ССР спорта мастер М. Амаевн СССР спорта мастер А. Хамзаев.

Дика дІайихьар яхьаш А. Амаева, шиЙ хиннача вохІ вашагІкхетаре яхьасза котовалар иэ. Вай вуьсто дотомедаль яьккхар. А. Хамзаев кхоалагІа мотгиге ва.

Каста Омске хургйолча СССР чемпионате дакъа лоацаш хургба уж.

КАГИРХОЙ ЯХЬАШ

РСФСР нагирхоша юкъера республикерс йола яхьаш чакхьлиар Соче. Цига дакъа лоапаш вар вай мехкахо СССР спорта мастер Джавияни Вячеслав. Цо кхоалагІа мотт яьккхаш.

Джавияни СССР вашагІкхийтахь командо юкъеваха.

КУЛГАЛА ЛОВЗАЮ БУРГАЦ

Кагийча пахан мехкарашти ешаре юкъера кулгала ловзаеча бургацаш йола дунен халкъашта юкъера турнир чакхьлиар Ордюкнингаре. Цига дакъа лаьцаро Ставропольски крайн спортивни школера спортсменаш.

Мехкарашта юкъерча яхьаш шоллагІа мотт яьккхаш бай спортсменашна. Къаьстта массанера лезаделар 18 йолча шерда дешархочун А. Агчаевай ловзар.

Вай республикерча кагий нах кхоалагІча мотгиге ба.

ВОЛЕЙБОЛ

Волейболаш йола Ерригсоюзни турнирчо чакхьлиар Нальчике. Цига дакъа лоацаш ер кагирхой 18 команда.

Дика дІайихьар яхьаш вай мехкахоша, цар хьаьхара мотт тиг яьккхар. «Дикагійола спортсмен» яха гІишло кеп Стасеников Одега. Иштта дика дакъа лайзар Волосевич Валерий а.

Цига РСФСР дешархой спортсменашна кийчуьу ба реЙ спортсменаш.

ФУТБОЛ

Чахъхьлийнай футболаш йола Труд» ДСО обгосвета производственни коллективаша юкъера чемпионат. Цига дакъа лоацаш 22 команда яр.

Хьалхара мотгиг яккхаза нна кхьосвам лоаттабу СССР 50 шу дизара цІерагІча Грозненски химчеснаш А. Шерипова цІерагІча мехкадатта чакхдоаккхаеч заво д и я коллентиваша. Котало хиннаха яьккхар. Хьалхе кхоалагІен йеттаьн мотгиган бахьан кьовсабелар «Горскнефть» НГДУ-н Карабулакерча химически реагентий заводен футболисташ. Укхазаболеттаьнкотбалар.

Т. ИВАНОВА.

ТЕЛЕПРОГРАММА

2 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 1, 2-гІа серия.
10.40, 14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Волгарь». «Вай дотагІ порт». Мехки а телевизионни студей документальни фильмаш.
15.35 — Бетховен. № 1 йола симфони.
16.15 — «Кердадараш».
16.20 — «Хіана, сендухьа». Вариата лаьцна передача.
16.50 — «Республика на Маяконге». Яаса таханарча ден хиннерс кіноочерк.
17.15 — «Карпатскни акваполи». Львовера передача.
17.35 — «Іилмен бахарн».
18.20 — «Сена бе-башхя доаш ваха хаш». Іилма-довзийтара фильма премьера. Н. Тимонеев хоолгІаьс.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — «Проблемеш а — йеха-маш — решенеш. Демократни законности. Діахьо политически обозреватель Л. А. Вознесенский.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Маршал Жуков». Биографически фильм. Документальни фильм.
23.05 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «ІуЙранара гимнастика».
8.15 — «Ума гьалнара, іохьера денош». Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Іалам Іомадар. 2-гІа класс.
8.55 — «Индаргіа». Іилма-довзийтара фильм.
9.05, 13.05 — Французски мотт. Іомабу 1-гІа шу. 4-гІа передаш.
9.55 — «Моанхаз». Іилма-довзийтара фильм.
10.05 — «Ерригсоюзни дешархоштта, А. П. Чехов. «Боалий бешбаш». Іилмаш а, Іаламаш а. Ставропольски Дивавани СССР вашагІкхийтахь вынислительни техникан лардан. 9-гІа класс.
11.05 — Математики школаз.
12.05 — В. А. Жуковский.
13.35 — Истори. 8-гІа класс.
14.05 — А. М. Кустодиев. Письмонан дагадоагІаранан. 2-гІа передача.
14.35 — Ха, доаза. Іилма-довзийтара передача.
15.05 — «Кердадараш».
17.15 — «Дунен халкъашта юкъера хьал» (гІалгІай меттаЙ).
17.30 — Неру. «Къовсам». 2-гІа фильм.
18.30 — «Депутатий гІулакхаш». Халкъан маслахат.
19.00 — «Аргіера тоатологаш». Телеочерк.
19.10 — «Нохч-ГІалгІайчен дин».
19.30 — Живописца А. Асуханова выставка.
20.00 — «Вайна дахьъала хийла шун, бераш».
20.15 — «Уналхіена».
21.00 — «Ха».
21.40 — Спортивни гимнастикаех СССР чемпионаш.
22.25 — «Кердадараш».

3 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 3-гІа серия.
9.40 — «Нана» берий клуб».
10.10, 14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Іилмини нъаьхьара». Документальни фильмаш: «Поэт, портной, писмист и. нх. дІ.». «Сона бІаргаца, сона ненаца».
15.30 — «Петерс. Художественни фильм».
17.05 — «Кердадараш».
17.10 — «Тха корреспонденташа дуьйу».
17.40 — «Картонни сахьатий майда». Мультипликационни фильм «Іилмини нъаьхьара».
18.00 — «Гьанарн уллуьрен ялар».
18.45 — Тахан дунен тІа».
19.00 — Госпримесиз. Дикан хилара тІехьахьара. «Ерзан» яхача Москвинан завода бахьа. «Ерзан» — Уфимски — СССР член-корреслон д е н т П. Г. Бунин.
20.00 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 3-гІа серия.
21.40 — «Контрольная для взрослых». 8-гІа передача. «Без взаимности».
22.40 — «Тахан дунен тІа».
22.55 — «Дунен кагирхой».

II ПРОГРАММА

8.00 — «ІуЙрийнара гимнастика».
8.15 — «Гудастарни». Телефильм.
8.35, 9.35 — Общественоведени. 10-гІа класс.
9.05, 13.35 — Немций мотт. Іомабу 1-гІа 14-гІа передача.
10.05 — «Хьехархо». СССР халкъа хьехархочун Л. Ф. Пархоменайх телеочерк.
10.35, 11.55 — Юкъара биологи. 9-гІа класс.
11.05 — Саг. Іаьтта. Вселенни.
12.05 — Хьехархочун экран. Информационни вычислительни техникан лардан. 10-гІа класс.
12.35 — «Юртара сахьат».
13.05 — «Дарас гІеллара пу-тешествие». Телевизионни документальни фильма премьера.
14.25 — Истори. 6-гІа класс.
16.05 — «Кердадараш».
17.00 — Неру. «Кортамунъалер». 3-гІа фильм.
18.00 — «Нохч-ГІалгІайчен бон».
18.20 — «Тамашийна кхо бонах».
18.30 — «Мумие» — легендаш долаш дарн». Іилма-довзийтара фильм.
18.50 — «Атеистически темаех» (нохчий меттаЙ).
19.00 — Футболах СССР чемпионат. «Динамо» (Киев) — «Шахтер». Перерыв йолча хана — «Вийса дахьъала хийла шун, бераш!».
20.45 — «Вопрос мастеру». Документальни фильма премьера.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Муьлха а воллаш вола». Художественни фильм.
23.10 — «Кердадараш».

4 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 4-гІа серия.
10.30 — «Гушдар — теша хала дар».
11.30, 14.30 — «Кердадараш».
11.50 — «Вай заманах». Телевизионни документальни фильмашш: «Обувь на новый сезон». «Дахмода».
15.25 — Кхаш я Молдавски ССР Панчахьлийчен академически операн балетан театра спектаклерчу отвечеста.
15.55 — «Кердадараш».
16.00 — «Шарахьлера школаз. Документальни и и фильм.
17.30 — «Къастара илеш». Илли оал РСФСР заслуженни артистас М. Пархоменкос.
19.30 — «Кердадараш».
19.35 — Госпримесиз: дикан хилара тІехьахьара. «Москвич» яхача хІамаш тегача объединенне баьккхаз.
20.00 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 4-гІа серия.
21.00 — «Контрольная для взрослых». 8-гІа передача. «Вечний наз».
22.45 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «ІуЙранара гимнастика».
8.15 — «Бонкхийчарна йола урок». Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Іалам Іомадар. 4-гІа класс.
8.55 — «Ас и кино». Іилмадовзийтара фильм.
9.05, 13.05 — Испанаш мотт. Іомабу 1-гІа шу. 6-гІа передача.
9.55 — СПУ дешархоштта. А. Твардовский. «За далью — даль».
10.40, 11.35 — Дезала захара этикетни психологи. 8-гІа класс.
11.10 — «Чудо темноты».
12.05 — «Контрольная для взрослых». 8-гІа передача. «Без взаимности».
13.00 — «Строгая мужская жизнь». Субтитрашца художественни фильм.
13.05 — «Кердадараш».
17.15 — Декабрь сомий бе-шарш. Специалиста хьехамаш.
17.25 — «Йоза дешнаш хиндошо». Бытовой гІулакхаш дара профилемах телефильм.
17.55 — «Хьавсарча лаьттан сий».
18.15 — «Фильм-реклама.
18.20 — «Нохч-ГІалгІайчен дин».
18.40 — Дикала — нъаьхьара тавахти (ГІалгІай меттаЙ).
19.20 — Бассейнан. Европейски чемпионат кубок. «Жальгирис» (Литва) — «Динамо» (Москва). Перерыв йолча хана — (18.40) — «Вийса дахьъала хийла шун, бераш!».
20.30 — Электроинструментальни оркестрах. Концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Ворпс пресвечения». Телевизионни художественни фильма премьера.
23.08 — «Кердадараш».

5 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Джен Эйр». Телевизионни пхи серн йолчу хьукмех. Художественни фильма премьера. 5-гІа серия.
11.20, 14.30 — «Кердадараш».
11.45 — «Саги Іалаяш». Телевизионни документальни фильмашш: «Диссертация лесника Катрн-Сосна».
15.15 — «Зрсий къамаьл».
15.45 — «Ворпс» яхача. Телевизионни художественни фильмаш премьера.
16.10 — «Кердадараш».
16.15 — «Спор-клуб».
17.15 — Н. Носова турпалаш экрана тІа. Мультипликационни фильм «Незнайка в солнечном городе». 5-гІа серн. «Превращения продолжаются». 6-гІа серн. «Приключения трех слонов».
7-гІа серн.
18.05 — «Я вас подожду». Малар мелярах доалача зенах Іилма-довзийтара фильм.
18.15 — «Детгаз1ге». Телевизионни журнал.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — «Клоун с осенью в сердце». Л. Енгибаров. Эстрадно-цирковой представлени.
19.50 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 5-гІа серн.
21.00 — «Ха».
21.40 — г. Чернобыле РСФСР халкъа артистна А. Пугачевай концерт.
23.05 — «Тахан дунен тІа».
22.50 — «Московские новости» яхача газета призах финаурни хаттаех дунен халкъашта ер муьлха а яхьаш. Парни катани. Іоіаме программа.

II ПРОГРАММА

8.00 — «ІуЙранара гимнастика».
8.15 — «Юрта боахам». Кинонмунан.
8.35, 19.35 — Музыка. 3-гІа класс.
9.05, 12.45 — Английски мотт. Іомабу 1-гІа шу. II-гІа передача.
10.00 — СПТУ дешархошта. Юкъара биологи.
10.35, 11.35 — Истори. 7-гІа класс.
11.05 — «Вай ёеш».
12.05 — Экран — хьехархочунна. Гонахьара дуне довзийтар. 1-гІа класс.
12.25 — Іалам Іомадар. 3-гІа класс.
13.15 — «Контрольная для взрослых». 9-гІа передача. «Боевой нож».
14.15 — Довзол декъара изделозбалешен искусство. П. П. Рубенс.
15.05 — «Кердадараш».
15.10 — «Республика яхьаш». (ГІалгІай меттаЙ).
17.40 — «Юрт — хьукмаллин іалашъяр: денхараш проблемаш» (нохчий меттаЙ).
17.50 — Литературни тІехьарсна.
18.20 — «Къахьегара ресурсех лаьца эцар» (нохчий меттаЙ).
18.50 — «Нохч-ГІалгІайчен дин».
19.10 — «Эргалонй нашъ-тІа». Старопромыслевски КПСС РК яхьаначу секретаре Л. Я. Недельской нъаьхьара.
19.30 — Фигурни кхтанех дуне-хан хаттаьнга юкъера яхьаш.
19.45 — «Вийса дахьъала хийла шун, бераш!».
20.15 — «Я дичу шагах от полюса». Іилма-довзийтара фильм.
20.35 — Гандболах дунен чемпионат. Кхалнах. Гонлаидер па ретдача.
21.00 — «Ха».
21.20 — Экрана тІа икнономие. «Воздушний извозчик». Художественни фильм.
22.50 — «Кердадараш».

6 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «ДІаложк Московски трансе».
8.55 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 5-гІа серн.
10.10 — Документальни фильм.
10.30 — «Дунен халкъашта юкъера хьал» (гІалгІай меттаЙ).
10.45 — Татарски АССР заслуженни артиста В. Федотова выступлени.
11.25 — Финлянде телевидене программа. «Массанена а хІаварена а хІа».
12.50 — «Хьанахь шийна». Документальни фильм.
14.15 — «Са тхьамсара». Даьхке яра фигуристкех ухавеллар.
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Хьайбай дунен тІа».
15.45 — Сийлахьчу Октябрь ден юбилейни. «Ленин — Октябрь лоаца муггаераш». «Инжарий». Художественни фильм.
17.35 — «Идеш эш».
18.35 — «Халкъа ашарашш».
19.50 — «Кердадараш».
19.55 — «Правда — из первых уст». Локшинтара дезал ба Америнаца къамаьл йеш.
19.35 — Фигурни кхтанех дуне-хан халкъашта юкъера яхьаш.
21.00 — «Ха».
21.40 — Дахьен культура гаэт — хаинъа.
22.10 — Шоайтаран сайрий. мгъ. Шь хьех Катрн-Хелена (Стнландн).
23.00 — Фигурни кхтанех дуне-хан халкъашта юкъера яхьаш.
23.50 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «ІуЙранара гимнастика».
8.20 — «Іилмен техникинен».
Телемунан.
8.30 — Ритмически гимнастика.
9.15 — «ІуЙранара почта». Музыкальни передача.
9.45 — «Бай бай».
10.15 — «Са лаьттан кіпа». г. Устиновера передача.
10.45 — Стадион массанена а.
11.15 — «Дунен художественни культура». А. С. Пушкин. «Медный всадник».
12.05 — Илли оал Нина Матвиненнос. Киевера передача.
12.30 — «Зинуля». Ф. Волконза цІерагІча Ярославски академически театра фильм-спектакл премьера.
14.55 — «Нохч-ГІалгІайчен кІинза».
15.05 — Сийлахьча Октябрь 70 шу дуззал. «Йодаш и Шоазна-гІа Ерригсоюзни». «ИстамулгІар дехаза ансамбль». с. Ведено (нохчий меттаза).
15.25 — «Телеэкзамирой дехаза» отгадаь конкурс» (гІалгІай меттаза).
15.55 — Телевизионни фильм.
16.25 — «Веселый час» яхача зинсамбла концерт.
17.25 — Концертни студе Останкинера сайре.
18.30 — Фалог болча хьоашлагІга. Мультипликационни фильмашш: «Сказка о Мертвой царевне и о семи богатырях», «Сказка о Золотою Петушке».
19.55 — Реклама.
20.00 — «Вийса дахьъала хийла шун, бераш!».
20.15 — Іаьг. Лаьтта Вселенни.
20.45 — М. Глинка. «Ннстоланзя соната».
21.00 — «Ха».
21.40 — «Букет мимозы и другие цветы». Художественни фильм.
23.10 — «Кердадараш».

7 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — Физическое гимнастика.
9.10 — Экрана тІа Сибгеріе».
Кинонмунан.
9.30 — «Спортлотон тирам».
9.50 — «Вай дахьъала».
10.00 — «Аз гІулакх ду Советски Союзан».
11.00 — «ІуЙранара почта». Музыкальни программа.
11.30 — «Нохч берий клуб».
12.30 — «Музыкальни киноэкран».
13.00 — «Ха».
14.00 — «Унахіена».
14.45 — «Дешаза го».
15.30 — «Вийса дахьъала хийла шун, бераш!».
16.00 — Футболах Октябрь юбилейни. Истории довогдаеча муггаераш. «Барайтгаларгіа шу». Художественни фильм.
17.10 — «Кердадараш».
17.15 — Фигурни кхтанех дуне-хан халкъашта юкъера яхьаш.
18.00 — «Дунен халкъашта юкъера хьал» (гІалгІай меттаЙ).
18.45 — Мультфильм.
19.00 — Киноафиша.
20.00 — Фигурни кхтанех дуне-хан халкъашта юкъера яхьаш.
21.00 — «Ха».
21.40 — Фигурни кхтане дІа-холлзар.
23.15 — «Футбольни обозрени».
23.45 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зарядка е дІаоттар».
8.20 — «По следу барсах». Телевизионни документальни фильм.
9.05 — «Букет мимозы и другие цветы». Художественни фильм.
10.20 — «Зрсий къамаьл».
10.40 — «Музыкальный абзац». Государственни оркестрах Чирондзе.
11.00 — Гандболах дунен чемпионат. Кхалнах. Польша сборни — СССР сборни. Голландера программа.
11.30 — «Вай цІа». Телевизионни журнал.
12.00 — Конькобежни спортах. СССР чемпионат. Хьалха кхетам.
12.30 — «Тха корреспондента шу дуьйу».
13.00 — Бомсах дунен халкъашта юкъера турнир. Дефлимпиада.
14.00 — «Революцион хьакхалаш». Художественни фильм. Фильм 4-гІа. «Оаха новиъсоаг деогІа хьона».
15.30 — «Тво Адам пригласшает». ГДР телевиденне юнкъера концерт.
16.30 — «Гушдар — теша хала дар».
17.30 — «Дунен музыкальни культура ганзера». А. Н. Сирбин
18.00 — Футболах СССР чемпионат. «Динамо» (Киев) — «Динамо» (Москва).
19.45 — «Халкъа ашарашш».
20.00 — «Вийса дахьъала хийла шун, бераш!».
21.15 — Дунен кагирхой.
20.50 — Іилма-довзийтара фильма премьера.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Джалита, Ленита. Ялаш». Телевизионни документальни фильма премьера.

РАДИО

УКВ

5 ДЕКАБРЬ

6.40 — Кеода хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.25 — Передачай программа.
8.30 — «Пятилетка гвардейцаш» (нохчий меттаза).
8.45 — 9.00 — «Шийна нъаьхьара» ялашаГьелла».
11.15 — 12.00 — «Тахана дунен халкъашта юкъера хьал» (гІалгІай меттаза).
12.15 — 15.30 — «Сий къахьегара хьежжа». Очерк.
15.15 — Передачай программа. Хоамаш.
17.15 — «Каст-каста дувлла шинна». Беседа (нохчий меттаза).
17.31 — «Цо сийгаш». (гІалгІай меттаза).
18.00 — Кеода хоамаш.
18.30 — «Юртара вахар».
18.40 — «Советашан вахар». Радиомуркал.

УКВ

17.00 — Илли оал Карелий Готта.
17.35 — Инструменталан ашарашш.
17.59 — «Спутник». А. Ахъьдова дуккхаза.
18.15 — Нохч-ГІалгІайчен илеш ашарашш.

6 ДЕКАБРЬ

6.40 — Кеода хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.25 — Передачай программа.
8.35 — 8.45 — Дошлар боарамах леладе» (нохчий меттаза).
9.15 — «Ешаре, ешаре, дошо Русе!». Радиокомпозицин.
9.45 — Р. Пасхаев. Кхоачу-шъ лирически ашарашш.
10.15 — «Кхоча оазашш».

4 ДЕКАБРЬ

6.40 — Кеода хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республикански газетий обзор.
8.25 — Передачай программа.
8.36 — 9.00 — Нохч-ГІалгІай ашарашш.
11.15 — «Беседа (нохчий меттаза).
11.30 — «Хьалхалаттараш» (гІалгІай меттаза).
11.45 — «Госпримесиз гІулакхашш проблемашш.
12.15 — Передачай программа. Хоамаш.
17.15 — «Кеода гІулакхаш — бахарш» (гІалгІай меттаза).
17.31 — «Шоана, яхалнах».
18.00 — Кеода хоамаш.
18.30 — «Фермера цІечу уголов» (гІалгІай меттаза).
18.45 — Киноочерк. Радионурнал.
18.55 — 19.00 — Музыка.

УКВ

17.00 — Ланка говзал йола илли-ансамбль. Нилнал а р к о Н. Норцов.
17.33 — «Ирлин» яхча фольклорни ансамбла концерт.
18.07 — «Наяц бакъвар». А. Бекоев дуккхаза.
18.22 — Художественни самодеятельность дохьъашхо нохчот.
10.15 — «Общество знания». Радионурнал (гІалгІай меттаза).
10.35 — 10.40 — Реклама.
11.00 — «Кхоача».
11.30 — 12.00 — «Я листаю года...». А. Железнова очерк.
12.20 — «Хьаьта дахьъ». Микрофонх хьалхахьа ва яздарехь З. Яндарбиев (нохчий меттаза).
13.00 — 13.15 — Реклама.
13.15 — Сиздара нашъашш.
16.00 — 17.00 — Концерт.
17.00 — 19.00 — «Музыкальни почта».

УКВ

17.00 — Р. Пауласа произведенеш оркестрах Ленинградера.
17.30 — «Сангъердамеча таллера тІа». «Музыкально-литературна композиция».
17.58 — Лирически илле ялашш.

7 ДЕКАБРЬ

7.15 — Республикански газетий обзор.
7.25 — Передачай программа.
7.35 — 7.40 — Хоамаш.
8.25 — 9.00 — «Шийна дуккхаза ашарашш».
11.20 — 12.00 — Кхиранден музыкальни программа.
15.15 — 15.30 — «Вай лоаллой йеччу». Кхоачу-шъ-ГІалгІайчена передача. (нохчий меттаза).
17.00 — «Шийнахь глобус».
16.30 — 17.00 — «Кхоча тІехьа». (нохчий меттаза).
18.00 — 19.00 — «Илеца дотагІан долчарна». Концерт.

УКВ

17.00 — «Цай титьаваш».
Б. Харитонова стнхашта дахьа ялашш.
17.33 — «Салайпа минуташ». Литературно-музыкальни композиция.
17.53 — Илли оал Даудов Рамзина.
18.14 — «Зама» яхача ансамбла концерт.

ТХА АДРЕС: 364907. г. Грозный. Маяковске, ул. 92. Телефонаш: ред.вктора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктохкамз секретара — 2-84-66; отделаш: партийни вахар — 2-90-12. 2-54-04; промышленности транспо ртен — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама—2-47-84, 2-90;66. культура — 2-64-75. 2-75-78; письмой — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57: заместителя редактора — 2-85-07: ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-90-12 2-54-04; промышленности и трансп орта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-66, 2-47-84; культуры — 2-64-75. 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро—2-89-51; корректорская — 2-89-88.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92.

Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92

СФ00336. Заказ № 4572.

Газет арадулв шинареи, цереи, шоаттеи денонга.

«Терек» кийчо ешя

Шин командана бекъа а бенна, громненски «Терека» футболисташа тоаттар шоаш моллагІа йола лаьхаленаш яха кийча болга. Новкъа дале а, кхьадолча вашагІкхетаршка ишшта лоаттар уж.

ДІаяхача футболын сезона итогаш эр дукха тха шта-те йоацача футболисташа, «Терека» футболна тІ. Соколовас массеки хаттар дар дерриг командо.

— Хеташ. ВІаьстан юхьа яьча кийчонгга футболистий профессионалаша гонахьара кхеача из ихоачам болаш дац. Масала, эсала лайзар дац команда Белгородерча, Черкесскерча футболисташа: ихо очко йоайир. Иштта хиннадешар, хьалхара мотт яьккхаш болаш дац. Вай лайзар команда Волжске, Волгодонске, Ульяновске.

— ДуххагІийчоа хана «Терека» дикагІийоа команда-та юкъе яр. Сево новкъостал дир из де?

— «Терек» ухх сезоне цкъаь цкъа ешаназар йокхча счет йолаш. Дукха командаш яь Советски Союзе ю тайпа-на ахьтув йоьлна. Къаьстта цкъа-цкъа ВІаьзо защитникаш, шолгІа наГарашка массарех кІезигагІа бургацаш чуэлир-тар цар. Нагахьа санна полу-защитникаш, нападающеш иштта лайзабалар, моттиг а кхьыхье хургьяр. Уноаза белгалданнка дезо командаца дукха ларйеш йолгга, йокхуьу опыт яц цар. ДІаХо йодача хана уж дикагІа ловзар дог-доах оаза.

— А. Зубайраеви Р. Идиевн РСФСР вашагІкхийтахь-ча йоккхачу чемпион ба. Кастаста тІерабулгар уж чемпионата. ІатъкъарийтаЙ из вай футболын клуба?

— ДІхьаца хувнаман деш, къонабараш юкъебоалабеш, дІахьоца оаха из ха. Ала дела «Терека» футболисташ шоай города. клуба патриоташ болга. ЦудухьаНовкъосташа когамета арабаьлча, шоаз динкагІа ловзар уж. Иштта хул дикача, барт-гайнача коллективе.

— ХІанз яра латт футболисташа судахонна барт бетташа гІулакх. Фу аргдар Іа цох лаьца?

— Дисциплина — толама «Дийле и. Из ца хилча, цхьаьнхаца де а аьттуьу барбан. Команда кулгалахона цІенхаитта къамаьл дерга дисциплина телхаерашца. Иштта тайпара моттигаш дукха еце а, йолаш а.

— Фу де лаьрхІаз дІаХо? МалагІа хувцамаш хиннад состае?

— Состав ше йолча бесса йисай. ТІадоагІча шера бехктохкаме ловзараш чакхдаха дезаярда Российски Федерацеи, Украина, Кьулбехьара Кавказа, Молдавс командаша. Цу гІулакха лакха технически говзал, йокхча физически хьалха ІалашъяшЦудухьа тІеЙа тренировкаш чакхъяха еза. Из де январь бетта дІадолалургда тхо.

— Аьттув балба шун!

Редактор О. Б. ГАДАБОРШЕВ.